

**Закон за изменение и допълнение на Закона за
корпоративното подоходно облагане**

(Обн. ДВ, бр. 115 от 5 декември 1997 г., в сила от 1 януари 1998 г., попр., бр. 19 от 17 февруари 1998 г., изм., бр. 21 от 20 февруари 1998 г., бр. 153 от 23 декември 1998 г., в сила от 1 януари 1999 г., бр. 12 от 12 февруари 1999 г., бр. 50 от 1 юни 1999 г., в сила от 1 януари 2000 г., бр. 51 от 4 юни 1999 г. (*), бр. 64 от 16 юли 1999 г., в сила от 1 януари 2000 г., бр. 81 от 14 септември 1999 г., в сила от 15 декември 1999 г., бр. 103 от 30 ноември 1999 г., в сила от 1 януари 2000 г., бр. 110 от 17 декември 1999 г., в сила от 1 януари 2000 г., бр. 111 от 21 декември 1999 г., в сила от 1 януари 2000 г., бр. 105 от 19 декември 2000 г., в сила от 1 януари 2001 г., бр. 108 от 29 декември 2000 г., в сила от 1 януари 2001 г., бр. 34 от 6 април 2001 г., в сила от 1 януари 2001 г.)

§ 1. В чл. 4, ал. 1. се създава изречение второ:

"Не се облагат печалбата и доходите на юридически лица с нестопанска цел, вписани в Централният регистър при Министерство на правосъдието, получени от сделки, при които се предоставя имущество под условие за постигане целите на юридическото лице с нестопанска цел, като предоставилият имуществото не се облагодетелства пряко или чрез свързани лица, включително продажба на дарени вещи и права за постигане на регистрираната цел."

2. В чл.23, ал.3, т. 1 се изменя така:

"1. (доп. - ДВ, бр.111 от 1999 г., изм., бр.105 от 2000 г.) дарения: в полза на образователни и здравни заведения и организации, които са на бюджетна издръжка; лечебни заведения, **юридически лица с нестопанска цел**; регистрираните в страната вероизповедания и общините; за фондове за подпомагане на инвалиди и пострадали от природни бедствия; Българския червен кръст; за подпомагане на социално слаби, инвалиди, деца с увредено здраве или без родители; за възстановяване и опазване на исторически и културни паметници; за учредените и предоставените стипендии за обучение на ученици и студенти в българските училища в размер до 5 на сто от положителния финансов резултат преди "данъчното преобразуване, при условие, че даренията са направени от капиталовите резерви, съответно от сметката на собственика. **При условията на предходното изречение размерът на облекчението е до 10 на сто когато даренията са в полза на юридически лица, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на обществено полезна дейност;**"

§3. В чл. 34, ал.1 думите "**местни юридически лица, които не са търговци**" се заличават.

§ 4. В чл.48, ал.2 се изменя така:

"(2) Данъкът по чл.36, ал.1, 2 и 4 и върху даренията и спонсорството, отчетени като

разходи е в размер 15 на сто."

§ 5. В чл. 61, ал.2 след думите "лечебната им дейност" се добавят:

"както и на юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър за юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на обществено полезна дейност за стопанската им дейност, която е пряко свързана със или е помощна за осъществяване на основната им дейност."

МОТИВИ

към проект за Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане

Предлаганото изменение в чл.4, ал.1 и чл.23, ал.3, т.1 цели да уеднакви терминологията на Закона за корпоративното подоходно облагане с тази, възприета със Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Определянето на "нестопанската дейност" на юридическите лица с нестопанска цел ще подпомогне еднаквото прилагане на закона и разграничаването на този специфичен тип дейност от дейността на стопанските субекти. Това включва нормативното закрепване на необлагаемите уставни дейности на нестопанските организации, които получават целеви финансираня при условие, че създават продукт, ползван безвъзмездно от цялото общество и не носи облаги за дарителя. Този начин на финансиране определя същността на дейностите осъществявани от близо 80% от нестопанските организации. Прецизира се понятието "стопанска дейност" чрез посочването на доходоносни дейност, които се извършват често от нетърговци, без да представляват стопанска дейност. Положителното определяне на стопанската дейност, съчетано с определяне на нестопанските дейности спомага за по-правилното разбиране на понятието стопанска дейност и по този начин ще улесни приложението на закона.

Цели се и насърчаването на извършването на дарения в полза на организации с нестопанска цел, които извършват обществено полезна дейност. Едновременно се търси и създаване на по благоприятна възможност за насърчване извършването на определен видове социални и други дейности, за които Държавата не може да осъществява достатъчно ефективно.

С предложението за изменение в чл.23, ал.3, т.1 облекченията за юридическите лица с нестопанска цел се диференцират в съответствие с разпоредбите на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, т.е. въз основа на това дали дейността им в обществена полза, осъществява се под контрол и с гаранции за прозрачност. В настоящия момент броят на организациите, регистрирани в обществена полза, е значително по-малък (около 4%) от общия брой на действащите юридически лица с нестопанска цел - т.е. **данъчните облекчения в абсолютен размер не се увеличават съществено. Прогнозите за бюджетния ефект от предлаганите промени са направени на**

базата на очакване около 67% нестопанските организации да бъдат регистрирани в обществена полза, което означава, че планираният ефект за бюджета през 2002 г. е незначителен.

Досегашният текст на разпоредбата на чл.34, ал.1 от ЗКПО води до нарушаване на конституционния принцип за равно законово третиране на юридическите лица. Търговците и непersonифицираните дружества не се облагат с данък върху дивидентите, като същия се приспада и от финансовия ми резултат преди данъчно преобразуване. В допълнение при разпоредбата на действащото законодателство по отношение на организациите с нестопанска цел, то така начисления дивидент в тяхна полза не може да се ползва от лицата, които ги учредяват и управляват. Последното обезсмисля наличието на подобен данък. Предвид незначителното участие на организации с нестопански цел, като съдружници в търговски дружество, то въвеждането на подобно облекчение не би се отразило съществено на бюджетната събираемост. В допълнение подобно облекчение би дало възможност за допълнително привличане на капитали в българската икономика. Стимулирането на капиталовите дарения осигурява финансова устойчивост на дейностите осъществявани от нестопанските организации.

Предлаганото изменение в чл.48, ал.2 ще насърчи корпоративното дарителство. Така например платения данък върху отчетените като разход дарения е в размер на 2 361 304 лева за 2000 г. Действащата разпоредба за облагане с 25% данък върху даренията отчетени като разход има санкционен характер и не отговаря на въвежданата промяна за единна ставка на данъка върху печалбата. При прогнозен размер на дарения в полза на ЮЛНЦ за общественополезна дейност от около 5 000 хил. лв. средногодишно, очакваното влияние върху бюджетните приходи е от около 500 хил. лв., при условие, че извода на социологическото изследване за благотворителната нагласа на бизнес сектора остане позитивен, т. е. прогнозата е направена при песимистичен сценарий от гледна точка на приходната част на държавния бюджет.

При липсата на достатъчно финансиране на дейностите на нестопанските организации, предлаганото облекчение в чл.61 от ЗКПО би създавало възможност за акумулиране на средства в тези организации. Дейностите, които тези организации извършват са в обществена полза и са в пряка подкрепа на осъществяваната от Държавата социална политика. При наличието на подобно облекчение би се стимулирало привличането на допълнителни средства за осъществяването на дейности, за които в Държавата липсват достатъчно средства и ресурси за ефективното им управление. Касае се за малък брой субекти (за 2002 г. около 100 организации, а за следващите години - 2-3 пъти повече) - т.е. данъчните облекчения, като абсолютна сума,

се увеличават незначително, но лицата, ползващи облекченията осъществяват дейността си под контрол и с гаранции за прозрачност. На база наличните отчетни статистически редове за платения размер на данък върху печалбата от ЮЛНЦ и във връзка с тенденциите за продължаване на дейността им, експертната оценка на линейния трендов модел сочи очаквано влияние от такава преференция върху бюджетните приходи по години както следва: за 2001 г. - 414 хил. лв.; за 2002 г. - 284 хил. лв.; за 2003 г. - около 200 хил. лв. данък печалба. Така например размера на платения данък върху печалбата от ЮЛНЦ е в размер на 419 557 (четиристотин и деветнадесет хиляди) лева за 2000 г.

Очерталата се тенденция за оттегляне на чуждестранните източници за финансиране на организациите с нестопанска цел (към момента те са над 80%) при условията на неразвитата в България фирмена благотворителност би довела от една страна до освобождаване на немалък процент от постоянно заетите към момента в тези организации около 6 500 души, а от друга до рязко намаляване на обема оказвани от третия сектор услуги, които държавата ще трябва да поеме. Създава се възможност без допълнителни бюджетни разходи да се развиват обществено полезни дейности в областта на социалната, образователна, културна и други сфери. От една страна тези дейности ще подпомагат осъществяването на държавната политика в приоритетните за нея области, а от друга биха могли да разширят обхвата на нестопанските дейности в посока допълваща и приоритетите на местната власт. Подобен мотив намира потвърждение и в стратегическите приоритети на организациите с нестопанска цел, формулирани като резултат от социологическо изследване;

Влиянието на всички предлагани промени в ЗКПО в полза на ЮЛНЦ за общественополезна дейност би намалило данъчните приходи средногодишно и при равни други условия с около 3 282 хил. лв., което представлява около 0.07 на сто от предвидените по бюджета за 2001 г. общо данъчни приходи.

Приемането на предлаганите промени ще представлява и стъпка предприемане на необходимите действия относно постигане на фискална хармонизация и децентрализация като елемент от реализирането на националната ни политика и стратегия към членство в ЕС. Постигането на еднакви условия ще подпомогне българските нестопански организации да участват равностойно при кандидатстване за привличане на средства по международни проекти.

02.11.2001 г.

Народни представители: Емил Кошлуков и група н.п.